

ÖVERENSKOMMELSE

**HÄLSO- OCH SJUKVÅRD I SÄRSKILT BOENDE,
KORTTIDSPLATS FÖR VUXNA, BOENDE MED
SÄRSKILT STÖD OCH SERVICE SAMT VID
DAGLIG VERKSAMHET**

**TILLSAMMANS
FÖR GOD HÄLSA
HELA LIVET**

Bergs
kommun

Bräcke
kommun

HÄRJEDALENS KOMMUN
HERJEDAELEN TJIELTE

Krokoms
kommun
KROKOMEN TJIELTE

ragunda
kommun

REGION
JÄMTLAND
HÄRJEDALEN

Strömsunds
Kommun
Stræjmen Tjælte

ÅRE
KOMMUN

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJIELTE

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BAKGRUND	3
SYFTE	3
DEFINITION	4
SÄRSKILT BOENDE	4
KORTTIDSPLATS FÖR VUXNA	4
BOSTAD MED SÄRSKILT STÖD OCH SERVICE	4
DAGLIG VERKSAMHET	4
DAGVERKSAMHET	4
ANSVARSFÖRDELNING	5
EGENVÅRD	5
LÄKARMEDVERKAN	5
ÅRLIGT HÄLSOSAMTAL INKLUSIVE HÄLSOKONTROLL	6
LÄKEMEDEL	6
FASTA KONTAKTER INFORMATIONSÖVERFÖRING	6
INFORMATIONSÖVERFÖRING	6
NÄR KOMMUNENS PERSONAL DELTAR I SLUTEN VÅRD	7
REHABILITERING OCH HABILITERING	7
SJUKVÅRDSMATERIAL	7
HJÄLPMEDEL OCH MT-UTRUSTNING LÄS TSM M RUTINEN	8
SMITTSKYDD OCH VÅRDHYGIEN	8
TILLÄMPNING	9
UTVÄRDERING OCH UPPFÖLJNING	9
TVIST	9
GILTIGHETSTID	10

Bakgrund

Överenskommelsen beskriver regionens och kommunernas gemensamma och enskilda ansvar för hälso- och sjukvård i särskilt boende, korttidsplats för vuxna, boende med särskilt stöd och service samt daglig verksamhet enligt LSS¹ och dagverksamhet enligt SoL². Fristående vård- och omsorgsgivare som region och kommun träffar avtal med inkluderas i begreppen region respektive kommun.

Region och kommunernas har ett gemensamt ansvar som huvudmän för primärvården med lagstadgat ansvar för samverkan.

Regionen och kommunerna ansvarar för att personal har adekvata kunskaper om personer med funktionsnedsättningar. Detta inkluderar bland annat att bemöta, förstå symtom hos samt informera och förklara åtgärder för personer med fysiska, psykiska eller intellektuella funktionsnedsättningar.

Syfte

Överenskommelsen ska

- underlätta för parterna att gemensamt uppnå de krav och effekter som återfinns i regelverk (lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd), uppnå politiskt beslutade mål samt implementera beslutade styrande dokument
- ge regionen och kommunen förutsättningar att gemensamt planera den verksamhet och de resurser som behövs för att möjliggöra en resurseffektiv, personcentrerad och patientsäker hälso- och sjukvård
- klargöra ansvarsområden samt när teamsamverkan är särskilt prioriterat
- Ansvarsfördelning och former för samverkan ska vara tydliga och enkla att förstå
- öka förutsättningarna för en mer jämlik hälsa och hälso- och sjukvård för personer med funktionsnedsättning

¹ Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

² Socialtjänstlag (2001:453)

Definitioner

Särskilt boende

Särskilt boende är boendeformer beslutade enligt Socialtjänstlagen för personer med omfattande behov av vård- och omsorg, med tillgång till personal dygnet runt där läkare gör regelbundna besök.

Korttidsplats för vuxna

Korttidsplats är en tillfällig vistelse beslutad enligt Socialtjänstlagen, för vuxna med behov av till exempel rehabilitering, planering, vård och omsorg efter sjukhusvistelse, palliation, väntan på särskilt boende eller avlastning, som inte kan ske i ordinärt boende. Här finns tillgång till personal dygnet runt och läkare gör regelbundna besök.

Bostad med särskilt stöd och service

Bostad med särskilt stöd och service för personer med funktionsnedsättning är samtliga särskilda boendeformer för målgruppen. Om hälso- och sjukvårdspersonal inte finns på plats har verksamheten ett särskilt ansvar att tidigt se behov samt ta kontakt med hälso- och sjukvårdspersonal.

Daglig verksamhet

Daglig verksamhet enligt LSS riktar sig främst till personer i yrkesverksam ålder som inte står till arbetsmarknadens förfogande och behöver erbjudas en meningsfull sysselsättning eller utvecklas för att senare kunna stå till arbetsmarknadens förfogande. Verksamheten riktar sig till personkrets 1 eller 2 enligt LSS.

Dagverksamhet

Dagverksamhet enligt SoL syftar till att erbjuda gemenskap, aktiviteter, rehabilitering och service för att ge möjlighet att bo kvar i ordinärt boende, samtidigt som anhöriga kan avlastas. Verksamheten är inte avgränsad till viss diagnos eller funktionsnedsättning.

Ansvarsfördelning

I **särskilt boende**, **korttidsplats** samt **boende med stöd och service** ansvarar kommunen för primärvårdsinsatser upp till läkarnivå. Regionen ansvarar för läkarmedverkan. Om personer önskar få sin vård på regionens öppna mottagning ska detta respekteras.

Kommunen ska erbjuda en god hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå till personer när de vistas i den **dagliga verksamheten/dagverksamheten**. Övrig tid baseras ansvaret på personens boendeform eller kriterier i *Överenskommelse Hälso- och sjukvård i ordinärt boende*.

Egenvård

Den gemensamma intentionen är att personer så långt det är möjligt ska sköta sin hälso- och sjukvård samt läkemedelshantering själva, utan att patientsäkerheten åsidosätts, med eller utan hjälpmedel. Verksamheterna ska aktivt bidra till att stödja och ge förutsättningar för detta.

Läkarmedverkan

Varje **särskilt boende** och **korttidsplats** ska ha en ansvarig hälsocentral och ansvarig läkare. Uppdraget regleras i *Läkarmedverkan i kommunens hälso- och sjukvård*. Om en person är listad vid annan hälsocentral än den ansvariga för boendet, fördelas arbetet:

- **listad hälsocentral** ansvarar för att bistå med planerade åtgärder och utgöra fast läkarkontakt
- **den hälsocentral som ansvarar för boendet** ansvarar för att utföra akuta och oplanerade insatser

Vid behov av läkarkontakt hos personer på **boende med särskilt stöd och service** ska kommunen aktualisera personen på hälsocentralen. Utifrån behov kan läkarbedömning göras på hälsocentralen, hemma eller på daglig verksamhet. Personal på boendet har möjlighet att följa med om personen samtycker. Anpassat stöd till exempel för kommunikation ska beaktas.

Årligt hälsosamtal inklusive hälsokontroll

Personer på **boende med särskilt stöd och service** bör erbjudas hälsosamtal, hälsokontroll och läkarbedömning enligt *Läkarmedverkan i kommunens hälso- och sjukvård*. Kommunens sjuksköterska bör tillse att

- årligt hälsosamtal erbjuds med en kompletterande hälsokontroll, utifrån ålder. Övrig personal hos kommunen involveras vid behov
- personer med långvariga sjukdomar aktualiseras för årlig läkarbedömning genom kontakt med den hälsocentral där personen är listad

Läkemedel

Regionen ansvarar för läkemedelsgenomgång enligt *Läkemedelsgenomgångar* för personer i **särskilt boende, korttidsplats** och **bostad med särskilt stöd och service**.

Samtliga verksamheter ansvarar för att läkemedelshantering sker patientsäkert, i enlighet med läkemedelslistan samt för att personal har tillräcklig kompetens avseende läkemedelshantering och delegering.

- Läkare ska meddela berörda fastställd läkemedelslista
- Kommunen hämtar läkemedel hos HC enligt upprättade dokument på Vårdgivarwebben

Fasta kontakter

En fast vårdkontakt och/eller läkarkontakt ska utses om personen begär det eller om det anses nödvändigt för att tillgodose trygghet, kontinuitet och säkerhet enligt Uppdrag för fasta kontakter. En person som har kontakt med flera olika vårdgivare kan ha flera fasta vårdkontakter. Den fasta vårdkontakt där patienten har sin huvudsakliga vård ska ha ett samordningsansvar och kommunicera och samordna planering och genomförande av vård och omsorg. Vid vård i livets slutskede ska den fasta vårdkontakten alltid vara läkare.

Informationsöverföring

När en person flyttar in på **särskilt boende**, påbörjar/avslutar vistelse på **korttidsplats** eller flyttar in på **boende med särskilt stöd och service** ansvarar kommunens sjuksköterska för att

- uppdatera vårdformen enligt *Anslutningsöversikt*
- vid behov starta ett samordningsärende enligt *Handbok Link*

- aktualisera personen enligt *Läkarmedverkan i kommunal hälso- och sjukvård*

När en person byter vårdgivare på primärvårdsnivå, ansvarar den som överlämnar vårdansvaret för att föra över information enligt *Informationsöverföring på primärvårdsnivå*. Informationsöverföring i anslutning till sjukhusvistelse beskrivs i *Samarbete vid utskrivning från sluten vård*.

När kommunens personal deltar i sluten vård

Regionen ansvarar för omvårdnad av personer inskrivna på sjukhuset. Personer med omfattande psykiska och/eller fysiska funktionsnedsättningar som i hemmiljön får sin omvårdnad av en begränsad personalgrupp, kan ha behov av att ordinarie personal finns med på sjukhuset. I dessa fall ska enhetschef från avdelningen och berörd chef på kommunen komma överens om och skriftligt dokumentera omfattning av insatsen. Kommunen fakturerar regionen för lön samt rese- och färdtidsersättning för kommunens personal.

Rehabilitering och habilitering

För personer på **särskilt boende, korttidsplats, i boende med särskilt stöd och service** samt när personen vistas på **daglig verksamhet** har kommunen ett ansvar för rehabilitering, habilitering och förebyggande insatser på primärvårdsnivå.

Sjukvårdsmaterial

Ansaret för förskrivning, uppföljning och finansiering följer ansvarsfördelningen för hälso- och sjukvårdsinsatser. Utöver denna grund finns vissa undantag:

- För förbrukningsmaterial som används av arbetsmiljökäl ansvarar arbetsgivaren
- För förbrukningsmaterial som används i samband med specialiserad vård skrivs en överenskommelse i individuella fall. Om det efter utskrivning från slutenvård krävs ej upphandlat sjukvårdsmaterial, eller om materialet inte finns i passande förpackningar, ansvarar regionens specialiserade vård för kostnaden tills behandlingen har utvärderats tillsammans med primärvårdsnivån. Om utvärderingen visar att ordinationen kvarstår övergår ansvaret till primärvårdsnivå enligt grundfördelning.
- Regionen står för kostnader för provtagningsmaterial, laboratorieanalyser, transporter från hälsocentralen och tolkning av provsvar. Hälsocentralerna diskar högre till kommunerna

- När läkaransvaret ligger i specialiserad vård ansvarar regionen för förskrivning, uppföljning och finansiering av nutritionsprodukter

Arbetsätt beskrivs i *Samverkan kring förbrukningsmaterial, sjukvårdsprodukter, hjälpmedel och medicinteknisk utrustning*.

Hjälpmedel och MT-utrustning

Hjälpmedel för det dagliga livet och för vård och behandling ska vara en integrerad del i vård och rehabilitering utan att ersätta behandlings- och träningsinsatser.

Grunden är att ansvar för förskrivning, uppföljning och kostnad för medicintekniska produkter följer ansvarsfördelningen för hälso- och sjukvårdsinsatser. Utöver detta finns situationer där en vårdgivare har ansvar för MTP även om vårdgivaransvaret på primärvårdsnivå åligger en annan:

- Regionen ansvarar i de fall där endast läkare har förskrivningsrätt.
- När det medicinska ansvaret ligger på specialiserad vård ansvarar
 - Regionens dietistmottagning för nutritionsprodukter
 - Regionens diabetesmottagning för diabetesprodukter
 - Regionens stomimottagning för stomiprodukter
 - Regionens syrgasmottagning för syrgasprodukter
- Om det efter utskrivning från slutenvård eller vid insatser från specialiserad vård krävs specialistvårdsutrustning (exempelvis respirator eller sug) ansvarar regionens specialiserade vård för förskrivning, uppföljning och kostnad.
- MTP vid palliation beskrivs i *Överenskommelse palliativ vård*

Arbetsätt beskrivs i *Samverkan kring förbrukningsmaterial, sjukvårdsprodukter, hjälpmedel och medicinteknisk utrustning*.

Smittskydd och vårdhygien

Kommunerna och regionen ansvarar för att övervaka infektionsläget och tidigt kontakta enheten Vårdhygien vid misstänkt smittspridning. Kommunen och regionen ska samverka vid utbrott av smittsamma sjukdomar eller infektioner samt vid systematisk kontinuitetsplanering för att minimera risken för detta. Regionen ska ge

råd och utbildning i vårdhygieniska frågor samt bistå kommunen i utredning och smittspårning vid misstänkta/konstaterade utbrott. Former beskrivs i *Samverkan med Vårdhygien*.

Tillämpning

Regionen och kommunen ansvarar för att överenskommelsen och tillhörande dokument implementeras och görs kända. Verksamhetschefen har övergripande ansvar och ska säkerställa trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet i vården. I *Dialogmaterial för tillämpning av överenskommelse* beskriver lokal samverkansarena gemensamt hur överenskommelserna ska tillämpas. Dokumentet ses över årligen.

Regionen och kommunen ska informera varandra om förändrade förutsättningar och behov som kan påverka arbetet inom överenskommelsen.

Utvärdering och uppföljning

Regionen och kommunen ska gemensamt utvärdera och följa upp överenskommelsen enligt *Utvärdering och uppföljning av Överenskommelse Hälso- och sjukvård i särskilt boende, korttidsplats för vuxna, boende med särskilt stöd och service samt vid daglig verksamhet*. Utvärdering och uppföljning sker årligen på gemensamt möte.

Slutsatserna ska användas för gemensam verksamhets- och metodutveckling och avrapporteras till lokal samverkansarena samt i länsövergripande tjänstepersonsarena.

Tvist

Twister på individnivå löses i första hand, snarast, mellan ansvariga ledningsfunktioner, utan att personens vård och omsorg fördröjs. Eventuella kostnadsregleringar görs i efterhand.

Twister av organisatorisk karaktär löses i första hand lokalt mellan ansvariga ledningsfunktioner. I andra hand löses tvister i Lokal samverkansarena för att, vid behov, gå vidare till länsövergripande tjänstepersonsarena.

Giltighetstid

Överenskommelsen gäller 2026-01-01-2027-12-31. Uppsägning av överenskommelsen ska ske via länsövergripande politisk samverkansarena minst 12 månader före giltighetstidens utgång, i annat fall är överenskommelsen varje gång förlängd med två år.

Parterna eftersträvar transparens och ömsesidighet i förhållande till överenskommelsen varför en eventuell uppsägning ska föregås av dialog i länsövergripande politisk samverkansarena. Gemensamma uppdrag och processer ska prioriteras i syfte att nå enighet.

Mer information hittar du på

REGIONJH.SE/SAMVERKAN

Bergs
kommun

Bräcke
kommun

HÄRJEDALENS KOMMUN
HERJEDAELEN TJIELTE

Krokoms
kommun
KROKOMEN TJIELTE

ragunda
kommun

REGION
JÄMTLAND
HÄRJEDALEN

Strömsunds
Kommun
Straejmien Tjielte

ÅRE
KOMMUN

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJIELTE